

ПРОФЕСОР, К.Г.Н. ТОДОР ХРИСТОВ НА 60 ГОДИНИ

На 14. 02. 1987 г. проф. Тодор Димитров Христов навърши 60 години—един голям повод за равностетка и за оценка на неговата научна, учебно-възпитателна и обществена дейност.

Роден в София, отрасъл и възпитан в бедно работническо семейство, той става отличен ученик и активен член на РМС в квартал „Банишора“ и IV софийска мъжка гимназия. От 1946 до 1950 г. е студент по география в СУ „Климент Охридски“. Участва активно в бригадирското движение. Първите си научни интереси показва в кръжока по икономическа география.

От 1. 01. 1952 г., след конкурс, е избран за асистент в катедрата по Икономическа география на България и другите страни.

След самостоятелна подготовка през 1958 г. защитава кандидатска дисертация. От 1965 г. е доцент, а от 1973 г. е избран за професор.

Бил е на специализация в Москва и Париж.

Богата е творческата биография на проф. Христов. Измежду географите от средното поколение на него са възлагани най-много и най-големи отговорности. Проф. Христов е бил зам.-декан и декан на ГГФ от 1970 до 1974 г., а от 1974 г. до 1979 г. е заместник-ректор на СУ „Кл. Охридски“ по учебната работа.

От ноември 1978 г. проф. Т. Христов заема с избор ръководството на катедрата Социално-икономическа география, а от 1981 г. е ръководител на сектор „Икономическа география“ при ЕЦНЗ, обединяващ секция „Икономическа география“ при ГИ на БАН и катедра Социално-икономическа география при ГГФ.

Проф. Т. Христов съчетава умело научно-преподавателската, административно-управленческата и обществената дейност. Бил е 6 години партиен отговорник на специалността география и заместник-секретар на ППО при ГГ факултет. От 1966 г. до 1968 г. е сътрудник на РК на БКП за ВУЗ.

На IV конгрес на българските географи — 1981 г., проф. Т. Христов е избран за председател на Българското географско дружество, а на V конгрес — 1985 г., бе преизбран за още 4-годишен период. Юбиларят е учредител и постоянен член на ръководството на Семинара на географи от университети на страните — членки на СИВ.

От 1978 г. до 1984 г. е избран за градски съветник в Ленински район, заместник-председател на комисията за младежта в София, заместник-председател на Столичния съвет за народна просвета на обществени начала.



От 1980 г. е член на Бюрото на Университетския партиен комитет, а от 1983 г. до 1985 г. е първи секретар на ПК. Член е на Ленинския РК на БКП.

Проф. Т. Христов е виден теоретик в областта на социално-икономическата география. Той се базира на съветската икономическа география и прогресивни географски школи във Франция и други страни.

Научнотеоретичните му студии са резултат на конкретни изследвания на промишлеността, на селищата и др.

Автор е на повече от 150 публикации, от които 53 научни, 9 учебника за ВУЗ и за училищата, 19 научнопопулярни, 26 популярни, 13 методични, много рецензии, научни съобщения и др.

Проф. Т. Христов е известен учен не само у нас, но и в чужбина. Участва с доклади в различни международни форуми — на Международния географски конгрес в Москва — 1976 г., Париж — 1984 г., на колоквиуми и семинари във Великобритания, Югославия, ГДР, Унгария, СССР и др.

Проф. Т. Христов поставя началото на системните изследвания на териториалната организация на промишленото производство. Той разработи и основните им методологични и методични проблеми. За първи път в икономическата география у нас прави анализ на себестойността на продукцията и икономическата ефективност от териториалната организация на пивоварната промишленост. Той изследва географията на редица промишлени отрасли — металургия, химическа промишленост, енергетика и др. Автор е на първата монография по География на промишлеността в България (1962 г.) и на монографията География на енергетиката в България (1984 г.). Известни са неговите изследвания за промишлената наситеност на градовете в България и за формите на териториално разположение на промишлеността. Той обоснова преди 20 години местоустановяването на черна металургия в крайбрежния Черноморски район. На Международния географски конгрес в Париж (1984 г.) защити становището за насочване на ядрените енергийни мощности в големите географски ширини — оригинална идея с оглед опазване на географската среда в гъсто населените райони.

Проф. Т. Христов се изгради като виден икономгеограф специалист по проблемите на териториалната организация на промишлеността в НРБ. Неговите идеи намират приложение в народостопанското и териториалното планиране.

Голямо постижение за юбилея е разработената от него и доц. М. Бъчваров концепция за социално-икономическата география. Той пръв въведе социално-икономическото райониране на НРБ. Тези постижения се цитират вече и от съветски автори.

Ценни са изследванията му и по въпросите за микрорайоните и тяхната методологическа същност, на тяхната схема, която бе приета от ДКП.

Широк отзвук получи публикацията му за значението на родната география за развитието на българистиката у нас.

Проф. Христов е един от най-ревностните поддръжници на идеите на Н. Н. Барански в географията у нас. Методически, упорито налага в своите лекции, научни трудове и учебници значението на общественото и териториалното разделение на труда за икономическата география. Той отстоява фундаменталния характер на географията, като поддържа тезата, че нейният обект на изследване са териториалните системи, формиращи се като резултат от взаимодействието на човешкото общество и природата.

Проф. Т. Христов е съавтор на концепцията за свободно избираема подготовка по география и автор на първите учебници за X и XI клас. Негови учебници неколккратно се преиздават. Например учебникът за студенти по Икономическа география на България (съавт. проф. И. Пенков) има 4 издания, за X клас — 5 издания (съавт. проф. И. Пенков), за IX клас — 2 издания.

Редица публикации на юбилея се отнасят за организацията на обу-

чението във ВУЗ, за териториалното разположение на ВУЗ в НРБ и др.

Проф. Т. Христов е известен университетски преподавател по икономическа география на България и по теоретични основи на икономическата география. Много ценно качество на неговите лекции е свързването им с актуални проблеми на социално-икономическото развитие на страната. Те се слушат с интерес. Чел е лекции в МГУ—СССР, Оксфорд и Лестър—Великобритания, Сорбоната (Париж—VII) — Франция и др.

Проф. Христов ръководи успешно катедрата „Социално-икономическа география“. Той има големи заслуги за усъвършенстване на организацията на научната и учебната работа по география в Университета, за преустройство на учебните планове, програми и за подбора и разпределението на кадрите. Сега ръководи учредения още през 1948 г. студенски кръжок по икономическа география.

Под негово ръководство голям колектив от географи изследва географските проблеми на Странджа—Сакар.

Огромна дейност проф. Христов извърши и като председател на БГД. По негова инициатива и негово ръководство се подготви и проведе национална конференция с повече от 500 делегати по проблемите на интензификацията на учебния процес по география в средните училища. Укрепна организационно БГД и се разкриха редица негови филиали в окръжните центрове.

Професор Т. Христов е с утвърден авторитет на географ специалист, който обогати и обогатява географската наука с нови идеи.

Голямото творческо дело на проф. Христов ни радва. То се дължи преди всичко на неговото умение да се насочва към актуална проблематика и тематика, на голямата му географска и организационна култура, анализаторските му способности, на неговата комунистическа принципност и морална устойчивост, на високата му възискателност и на обективност в оценките.

Нека му пожелаем от сърце здраве и дълголетие, за да издига още повече авторитета на икономическата география.

Проф. д-р Игнат Пенков